

Скрити предпоставки на миграционната криза и украинския конфликт

Март Атанасов

Съвременната европейска миграционна криза се разгръща малко след началото на конфликта в Украйна през зимата на 2014 г. Нейният най-остър етап настъпва след есента на 2015 г., когато над един милион търсещи убежище мигранти – предимно от Сирия, Ирак и Афганистан – пресичат Средиземно море и навлизат на територията на Европейския съюз. В този контекст за повратен момент се определя едностранното решение на германския канцлер Ангела Меркел да преустанови прилагането на Дъблинския регламент по отношение на сирийските бежанци. Германия отваря границите си за пристигащите мигранти, а превърналата се в символ на тази политика фраза „Wir schaffen das“ („Ще се справим“) придобива емблематично значение.

Впоследствие Меркел често е обвинявана, че с това свое решение и с публичните си изявления е изиграла ролята на своеобразен „магнит“ за нелегалната миграция към Европа. Показателна за

атмосферата през онзи период остава и кампанията на централната гара в Мюнхен, където новопристигналите бежанци бяха посрещани от местни жители с подаръци и демонстрации на подкрепа.

Повече от десетилетие по-късно миграцията продължава да бъде сред най-сериозните предизвикателства пред Европа. Ограничената интеграция на значителна част от новодошлите на пазара на труда оказва натиск върху социалните, образователните и здравните системи на редица западноевропейски държави. Престъпленията, извършвани от лица с мигрантски произход, остават обект на остри обществени и политически дебати. Успоредно с това се разраства мащабния нелегален бизнес за милиарди евро, контролиран от международни мрежи за трафик на хора.

Налице са и опасения относно възможността за проникване на радикални елементи сред мигрантските потоци и извършването на терористични атаки на европейска територия. Концентрацията на мигрантски общности в обособени градски райони допълнително затруднява езиковата, културната и социалната интеграция. През изминалите години разходите само на Германия, свързани с миграционната политика и издръжката на мигрантските общности, се измерват с трилиони евро, като прогнозите сочат продължаване на значителното финансово натоварване и в бъдеще.

Миграционната криза в Европа създаде дълбок и до днес непреодолян разлом между европейските държави както по отношение на нейното управление, както и относно причините за нейното възникване. Десетилетие по-късно мнозинството европейски правителства постепенно се отказват от първоначалния подход и се преориентират към значително затягане на граничния контрол, ограничаване на нелегалната миграция и ускоряване на процедурите по депортиране. Въпреки това въпросът за същинските причини и по-дълбокия смисъл на случилото се остава открит.

Предлаганите обяснения са многобройни и често взаимно изключващи се. Според едни, миграционният натиск е резултат от

обективни фактори като войната в Сирия, политическата нестабилност в Близкия изток и икономическата изостаналост на редица държави от Третия свят. Според други, миграцията от преди 10 години е целенасочено насърчаван и управляван процес, чиято крайна цел е формирането на културно и етнически смесени общества с отслабено национално самосъзнание, по-лесно податливи на политическо и социално моделиране. Според тази гледна точка миграционните процеси водят до постепенно размиване на националната идентичност, културните традиции и исторически установената демографска структура на европейските държави.

Съществува и интерпретацията, че миграцията се използва като форма на „хибридно оръжие“ в рамките на по-широки геополитически стратегии. Според привържениците на тази теза масовите миграционни потоци са способни да създадат дългосрочна социална нестабилност, да натоварят публичните системи и икономиките на приемащите държави и по този начин да отслабят вътрешната устойчивост и политическото единство на Европейския съюз.

Друго обяснение може да бъде потърсено в творчеството на Рудолф Щайнер (1861–195), където отношенията между източните и западните народи се разглеждат не само като политически, културни или исторически процеси, а като проявления на по-дълбоки закономерности в развитието на човечеството. Именно в тази перспектива би могъл да се търси ключ към разбирането на съвременните процеси на смесване на народи, култури и цивилизационни модели, които през последното десетилетие протичат с нарастваща интензивност в Европа.

Особен интерес представляват онези негови разсъждения, в които взаимодействието между Изтока и Запада е описано като своеобразен „духовен брак“. Според Щайнер това взаимодействие има съдбоносно значение за бъдещите етапи от човешката еволюция и не може да бъде сведено единствено до обмен на идеи, културни влияния или исторически взаимодействия. Понякога той представя отношенията между англосаксонския свят и Русия не

като обикновено геополитическо съперничество, а като процес с дълбоки духовно-исторически измерения. Особено внимание заслужава образът на „духовния брак“ между тях, за който става въпрос например в лекцията от 12 март 1916 г. (Събр. съч. 174 В):

„Сега не става дума за политическо могъщество, а за дълбоко коренящи се окултни пътища на въздействие, целта на които е силата на англосаксонската душевност и използването на податливостта и възприемчивостта на източноевропейската същност, за да се влее в нея това, към което е устремена англосаксонската същност; за да се осъществи духовният брак между англосаксонското и руското.“

С понятието „брак“ тук е означено едно по-дълбоко и необичайно взаимопроникване между два народа, което не е просто геополитическо или стопанско. Показателно е противопоставянето между „силата на англосаксонската душевност“ и „податливостта и възприемчивостта на източноевропейската същност“, като първата е представена като носител на активен, организиращ и волеви принцип, докато втората притежава противоположни качества — възприемчивост, духовна пластичност и интуитивност. Източноевропейската душевност се разглежда като среда, в която могат да бъдат вложени съдържания, произхождащи от друга цивилизационна традиция, откъдето произлиза и образът на „духовния брак“. Той не представлява равноправно свързване на две култури, а по-скоро процес, при който едната страна постепенно оформя и преобразява другата по свое собствено подобие.

С това е свързан образът на „восък“, използван от Щайнер по-горе. За това в друга лекция от същия цикъл той казва още следното:

“Знае се, че качествата, бих казал, кръвните качества на руснаците са свързани с Шестата следатлантска цивилизация, която англосаксонската терминология нарича някак материалистично „Шеста подраса“, и че следователно западноевропейските и руските елементи трябва да бъдат свързани в едно цяло. (лекция от 18 Март 1916)

“Нещата трябва да се организират по такъв начин, че Петата следатлантска цивилизация да има англо-саксонска физиономия. Това

изисква сключването на един вид брак между Западна и Източна Европа, оставяйки настрана всичко, което Централна Европа може да предложи.” (Пак там.)

В последното изказване мотивът за „духовния брак“ е поставен в по-широк географски контекст. Според тази западна окултна перспектива бъдещото развитие следва да се осъществи чрез съчетаване на англосаксонския и източноевропейския елемент, докато ролята на Централна Европа остава съзнателно ограничена. Това засяга преди всичко антропософията, която според Щайнер е призвана да осъществи именно духовната мисия на Средна Европа, поради което той насочва вниманието към немския елемент. Според тази визия обаче той не трябва да играе съществена роля в бъдещото развитие, което на практика обрича антропософския импулс на упадък.

От други подобни изказвания също става ясно, че Щайнер вижда в това стремеж духовният импулс на Средна Европа да бъде маргинализиран и лишен от възможността да оказва влияние върху бъдещето. Според западния окултизъм тази духовност трябва да бъде *„игнорирана като нещо незначително“* и *„абсолютно потисната, за да бъде предотвратена възможността да влияе върху бъдещето на човешката раса“*. (Пак там.)

Желанието на англосаксонската дълбока окултна „държава в държавата“ да потисне и дори да присвои потенциала за развитие на славянския Изток не се ограничава само до политически и стопански цели. Особено интересно е, че Щайнер говори не само за духовен или културен “брак” между двете страни, но въвежда и друг мотив — този за физическите бракове между англоговорящите и славяноговорящите народи, които трябва да послужат като инструмент за осъществяване на определени генетични цели. Разбира се, той не разглежда това като обикновен демографски процес, тъй като тук става въпрос за по-дълбоки, окултни намерения, за които съобщава в същата лекция от 18 март 1916, изнесена в разгара на Първата световна война:

“Важно е също да се види, че хаосът, който сега е в началните си етапи в Източна и Централна Европа, показва колко ужасно е било всичко, което се е преструвало, че ще внесе политически ред в този хаос, а сега е пометено. Именно на Запад те ще бъдат приложени, но начинът, по който ще бъдат приложени, ще бъде, че ще бъде установено господство над източните земи и ще бъдат сключени бракове между хора от Запада и хора от Изтока. По този начин ще се използва това, което може да се научи само от хората от Изтока.”

Тук вече става дума не само за културно влияние или за разпространяване на определени идеи и обществени модели, а за процес, който засяга самия човешки физически носител на бъдещата култура. Ако в предишните откъси се говореше за духовно проникване на англосаксонски импулси в източноевропейската душевност, тук към него се прибавя и мотивът за смесването на населението чрез бракове между Изтока и Запада. При това прави впечатление, че фразата „ще бъдат сключени бракове между хора от Запада и хора от Изтока“ се появява непосредствено след думите „ще бъде установено господство над източните земи“. Това очевидно не визира състоянието на света нито след Първата световна война, нито след Втората, когато Западът не установява господство над Изтока, а такова като че ли започва да се очертава едва днес, когато двете страни отново са в конфликт — този път в Украйна.

Текстът подсказва и нещо друго — а именно, че господството на Запада над Изтока не трябва да бъде само политическо или икономическо, но и генетическо, достигайки по-дълбоките пластове на обществото — семейството, наследствеността и формирането на бъдещите поколения. Особено интересен е последният израз: „По този начин ще се използва това, което може да се научи само от хората от Изтока“, където фокусът не пада върху самите бракове, а върху думата „използва“. Така източният елемент не е представен като равностоен партньор на западния в процес на взаимно подпомагане и обогатяване, а по-скоро като носител на качества, които могат да бъдат усвоени и поставени в служба на определени

цели, идващи от Запада.

Всъщност става дума за овладяването на така наречените „евгенични“ способности на руснаците и на източния свят като цяло, на които Щайнер посвещава изнесената две години по-късно лекция от 1 декември 1918 г. (Събр. съч. 186). В нея се появява един нов елемент, който той нарича „евгеничен“. Той надхвърля разгледаните дотук културни, политически и стопански аспекти на противопоставянето между Изтока и Запада и засяга определени много интересни генетични способности, характерни за източноевропейските и източните народи като цяло. Това няма общо със съвременните представи за евгеника, а с една бъдеща човешка способност, основана на „руската“ възможност за съзнателно съобразяване на зачатieto и раждането с определени космически закономерности:

“Сред народите на Изтока постепенно ще се развие брилянтно ясно познание за това как законите на населяването на земята трябва да вървят паралелно с определени космически явления. Бивайки осведомени, те ще знаят, че ако зачатieto става в съответствие с определени космически съзвездия, това ще създаде възможност на души с добра или

зла природа да получат достъп до земно въплъщение. Тази способност ще се придобива само от такива индивиди, които са продължение на расите, на кръвния поток на азиатците. Те просто ще имат способността да виждат детайлно как това, което днес действа хаотично и произволно в зачатие и раждането, може да бъде приведено в хармония с великите закони на космоса във всеки индивидуален случай. Тук абстрактните закони няма да помогнат. Това, което ще бъде необходимо, е конкретната способност да се знае във всеки индивидуален случай, дали зачатие трябва да се случи в определено време или не.” (Пак там.)

Щайнер не разглежда въпросната азиатска, или “руска” способност като резултат от образование, социална среда или културна традиция. Напротив — свързва я с това, което нарича “кръвни способности” на руснаците, в която перспектива бъдещият потенциал на Изтока не е просто духовен или културен, а свързан със самия човешки физически носител на културата. Това е нещо изключително загадъчно и си струва да бъде разгледано в детайли:

“Това знание, което ще позволи да се свалят от небето движещи сили за морализиране или деморализиране на Земята чрез самата природа на човека — тази специална способност се развива като продължение на кръвните способности на расите на Изтока. Това, което там се развива като способност, наричам евгеничен окултизъм. Това е втората способност — тази, която ще предотврати възможността еволюцията на човечеството по отношение на зачатие и раждането да поеме курс на произвол и случайност. Моля да вземете предвид огромните социални последици, огромните социални движещи сили, които влизат в действие в случая! Тази способност е латентна. В тези тайни кръгове на англоезичните народи е добре известно, че тя ще се развие сред народите на Изтока.”

(Пак там)

С това Щайнер няма предвид развиващото се като биологични и евгенични програми през XX век, а една бъдеща способност за съзнателно съгласуване на човешкото възпроизводство с определени космически закономерности. Независимо дали подобна перспектива се приема буквално или символично, важното е друго — човешкото раждане няма завинаги да остане процес, протичащ

изцяло под властта на случайността и биологичната необходимост.

Особено показателно е, че въпросната способност е свързана именно с народите на Изтока. Именно те съхраняват потенциал за бъдещо развитие, който все още не е проявен, но постепенно може да започне да се разгръща. В този контекст придобива по-ясен смисъл и интересът, който западните окултни среди проявяват към този въпрос. Ако сред източните народи действително се съдържа потенциалът за подобни способности, тогава стремежът към културно, политическо и дори наследствено сближаване с тях е опит за участие в бъдещото развитие. Именно затова Щайнер подчертава, че тези възможности са известни на определени окултни кръгове и че те ги вземат предвид при своите дългосрочни представи за бъдещето.

“Те (англезичните народи, бел. авт.) знаят, че сами няма да имат тази способност като потенциал, даден по рождение. Те знаят, че Земята няма да може да достигне целта си, няма да може да премине към Юпитер (следващото състояние на планетата, бел. авт.) и наистина знаят, че ако се прилагат само силите, с които разполага Западът, тя за сравнително кратко време ще се отклони от целта, която е пред нея. ... Англезичните окултисти знаят, че не могат да разчитат на телата, които произлизат от основния характер на техния народ, заради което се стремят да придобият власт над народа, който ще осигури тела, с помощта на които еволюцията на Земята ще продължи занапред.” (Пак там.)

Ако човек е свикнал с популярната представа, че англосаксонският свят е носител — също и физически, на прогреса и модерността, този текст звучи направо изненадващо. Щайер тук казва и нещо друго — а именно, че тези народи са пред залез и самите те не разполагат с достатъчен “физически” потенциал за далечното бъдеще. Това в известен смисъл ги прави декадентски, заради което те в лицето на своя окултен елит се стремят към порочен съюз с източните народи:

“Американските окултисти знаят, че никога няма да пренесат в

бъдещето това, което искат да пренесат, ако не отгледат нещото, което ще се развие под формата на бъдещи тела сред руското население чрез неговите евгенически окултни способности, ако не добият власт над него, така че постепенно да се създаде един социален съюз между техните собствени декадентски расови особености и поклъващите психически расови характеристики на европейска Русия.” (Пак там)

Англосаксонският свят е изключително успешен в настоящата Пета следатлантска епоха — особено в областта на науката, техниката, организацията, икономическата експанзия, политическото влияние, окултните машинации и др. Но именно защото е довел до крайност дейностите, опиращи се на интелекта и материалното овладяване на света, без същевременно да е развил нови духовни способности, той започва да упада както духовно, така и физически.

Това води до парадоксалната ситуация, при която Западът е най-силен в настоящето, а Изтокът носи зародишите на бъдещето. Именно поради тази причина Щайнер толкова често говори за руския народ като носител на нови, все още неразгърнати, неподозирани възможности. Те не са от политическо, икономическо или военно естество, а имат духовен характер. Интересното е, че се опират на особеностите на телесната организация на населението, както и с географска среда, върху която то живее. На тази основа следва да се развие специфичната евгенична форма на “руски” окултизъм, която, ако не е завладяна от Запада, би трябвало да започне да се проявява в по-голям или по-малък мащаб след втората половина на XXII век.

В името на оцеляването на своите народи, както и на самите себе си, и водени от илюзорната идея за нов възход или по-точно казано, спасение, западните окултисти все пак планират да се възползват от тази способност и чрез смесени бракове да я пренесат на Запад. Това напомня за заявления от хитлеристите подход към славяните, според който те трябва да служат като тор за считаната от тях за по-висша западна раса. На практика онова, което замислят техните английско-италиански колеги, е същото — те не искат да унищожат руския потенциал, а единствено да го поставят под свой контрол и

да го използват за собствените си цели. Става въпрос за неговото „присвояване“ и за стремеж към използване, насочване и включване в собствен проект за бъдещето. Именно тук се появява и драматичното напрежение в историческата картина: дали бъдещите способности на Изтока ще се развият самостоятелно, или ще бъдат “убити” в една нова цивилизация с англосаксонска физиономия. За Запада, и особено за Великобритания, това е въпрос на живот и смърт.

„Американските окултисти знаят, че в бъдеще ще могат да се домогнат до онова, към което се стремят, само ако успеят да завладеят зародишите на евгеничния окултизъм, положени за бъдещето в телата на руското население, и да напаснат социалната връзка между своята отмираща раса и зараждащите се психични особености на руснаците в Европа. Поради това, че механическият окултизъм, към който Западът е предразположен и върху който в бъдеще ще се стреми да основе своето могъщество, неизбежно ще се изроди и дегенерира напълно, ако неговите кръгове не успеят да си осигурят власт над народите, изначално предразположени към евгеничен окултизъм. Именно затова те се стремят да подчинят тези народи, които го развиват.“ (Пак там.)

Без да се спираме на това какво представлява западният механически окултизъм, трябва да насочим вниманието си към генетическите измерения на конфликта между Изтока и Запада. По този начин придобива нов смисъл и по-ранният мотив за духовния брак, желан от Запада, разбиран досега единствено като културно проникване. Тук започва да се очертава и неговото антропологично измерение, тъй като в разглежданата перспектива воденият от своя окултен елит англосаксонски свят иска да възкръсне чрез съчетаването си с качества на руския народ. Времето за това сякаш е настъпило, съдейки по днешния сериозен опит за нанасяне на стратегическо поражение на Русия в Украйна, датиращ от 2014 — непосредствено преди миграционната криза от следващата година. Той трябва да доведе до нейното политическо овладяване от страна на Запада, а оттук и налагането на дългосрочен диктат над нея във

всички области, вкл. и генетическата!

В този смисъл бракът между Запада и Изтока, за който Щайнер предупреждава, престава да бъде само метафора. Той може да бъде и физически, или такъв, при който духовните, културните и наследствените фактори действат едновременно. Именно тук започва онова, което може да бъде наречено генетическо или антропологично измерение на конфликта. Културното влияние, стопанската зависимост и генетичното смесване на двете части могат да се окажат етапи от един и същ дългосрочен окултен проект, който според разглежданата перспектива се реализира от западния свят.